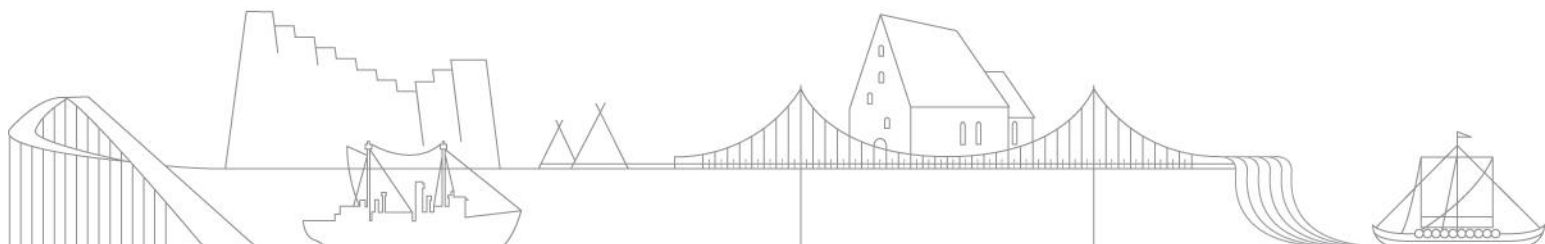

Fylkesmannen i Troms
Romssa Fylkkamánni

**Sjumilssteget og erfaringer fra Troms
Stavanger 27.mai 2014**

Seniorrådgiver Eivind Pedersen

Høsten 2008

- *Ei arbeidsgruppe hos Fylkesmannen gjør store oppdagelser.*

- Sjumilssteget - Bakteppet:
- Representanter fra ulike fagavdelinger ble utfordret av fylkesmann Svein Ludvigsen til å finne en faglig strategi for å møte den alvorlige utviklinga blant barn og unge i Troms. Fylkesmannens oppgave var kort fortalt følgende;

- **VI SKAL SØRGE FOR AT VI OG KOMMUNENE
SER «HELE» UNGEN!»**

Troms fylke 2008

- Vi har landets neste høyeste frafallsprosent i videregående skole
- 10% økning i barnevernmeldinger pr. år
- Høye mobbetall på elevundersøkelser
- Spesialundervisning øker på
- 7% av barna tilmeldt BUP (5% på landsbasis)
- Vi har køer i PPT og i spesialisthelsetjenesten
- Kapasitetsvansker i helsestasjon og skolehelsetjenesten
- Nesten ikke fungerende ungdomsråd, elevråd er på papiret, men fungerer dårlig..
- Landsomfattende tilsyn viser manglende samarbeid mellom kommunale tjenester
- Barn er ikke fokusert i kommunale planer

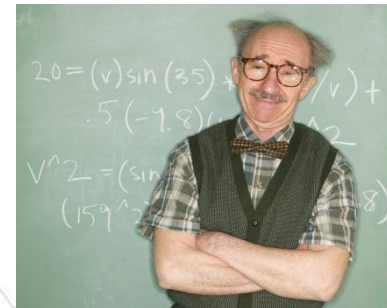

2 hovedkonklusjoner fra Troms 2009

1. Vi samarbeider egentlig ikke om barna....

- kommunene arbeider enfaglig eller flerfaglig mot hver sine mål
- samarbeid er synonymt med henvisning
- spesialiseringen og oppstyking av tjenester er omfattende
- mangel på tverretattlig og koordinert innsats mot et felles definert mål
- barna og foreldrene holdes utenfor viktige møter

2. Vi venter og ser....

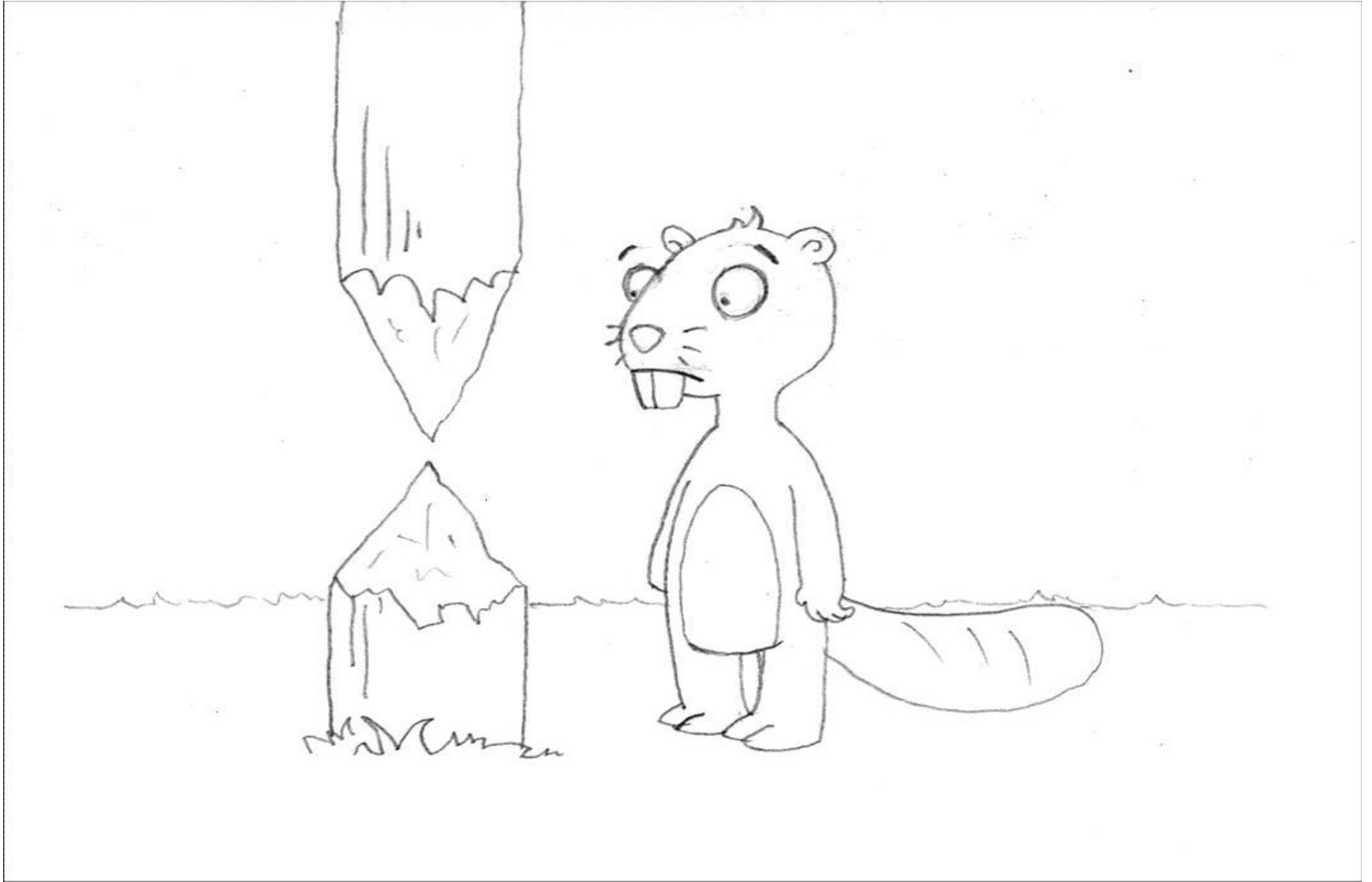

Fylkesmannen i Troms
Romssa Fylkkamánni

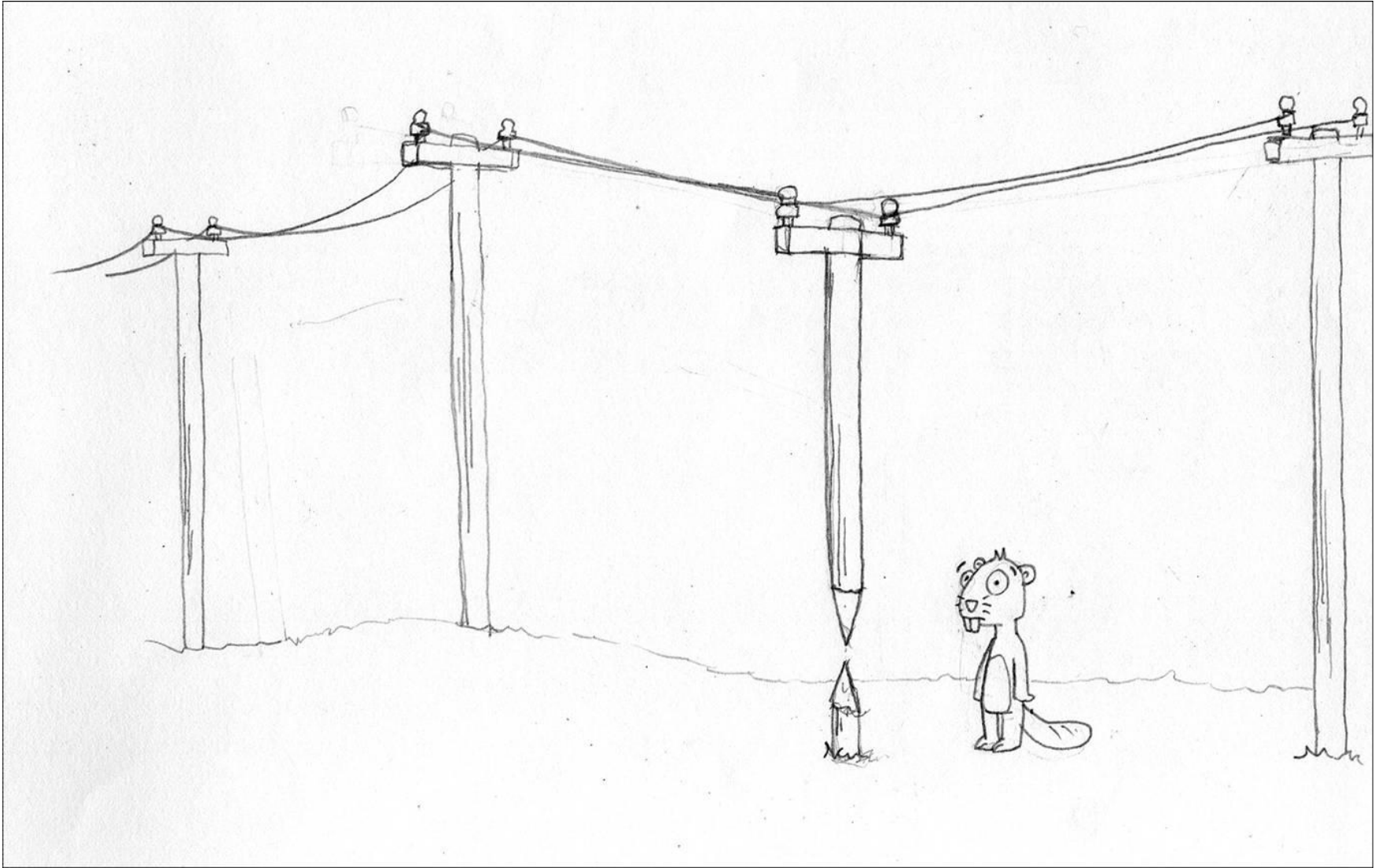

Fylkesmannen i Troms
Romssa Fylkkamánni

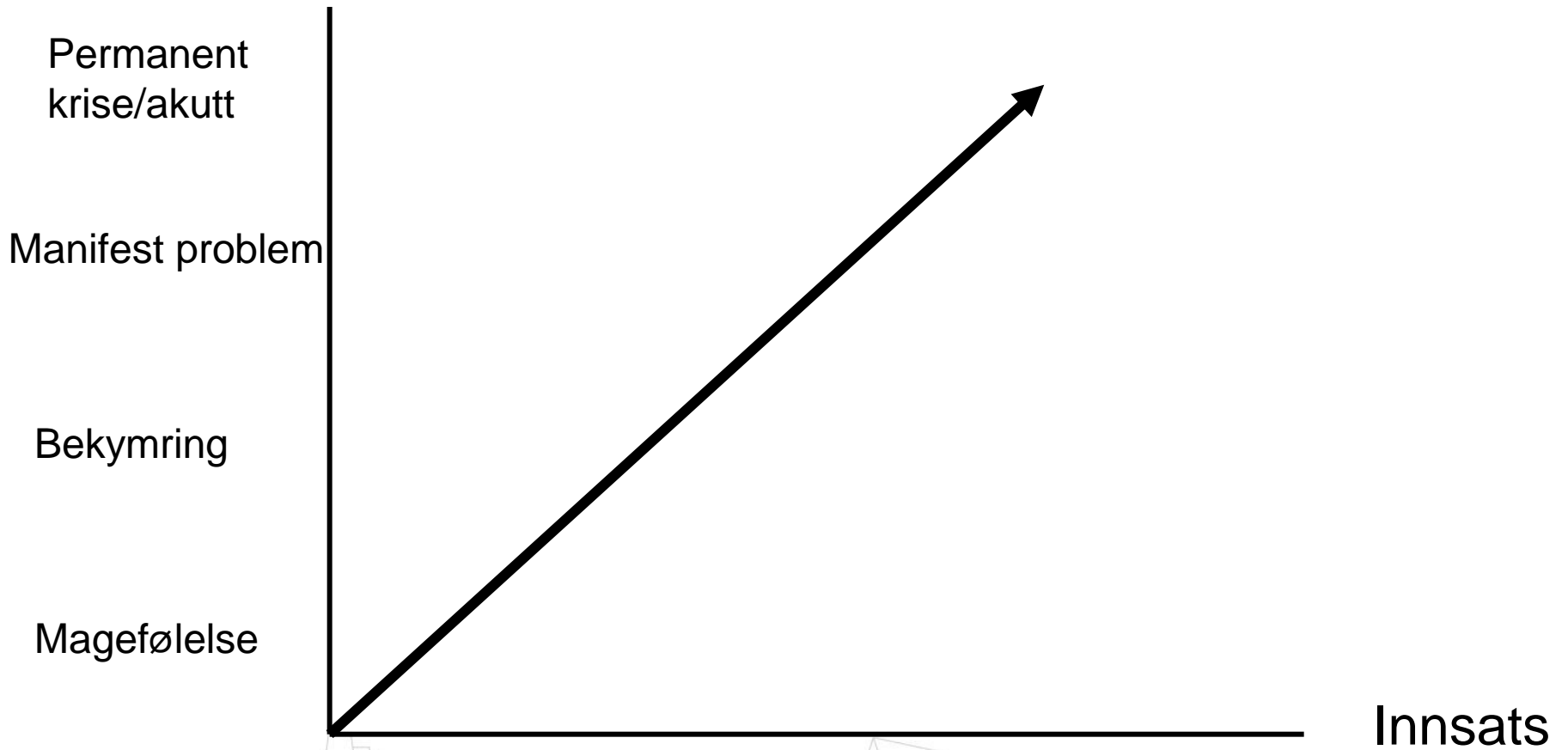

Fylkesmannen i Troms
Romssa Fylkkamánni

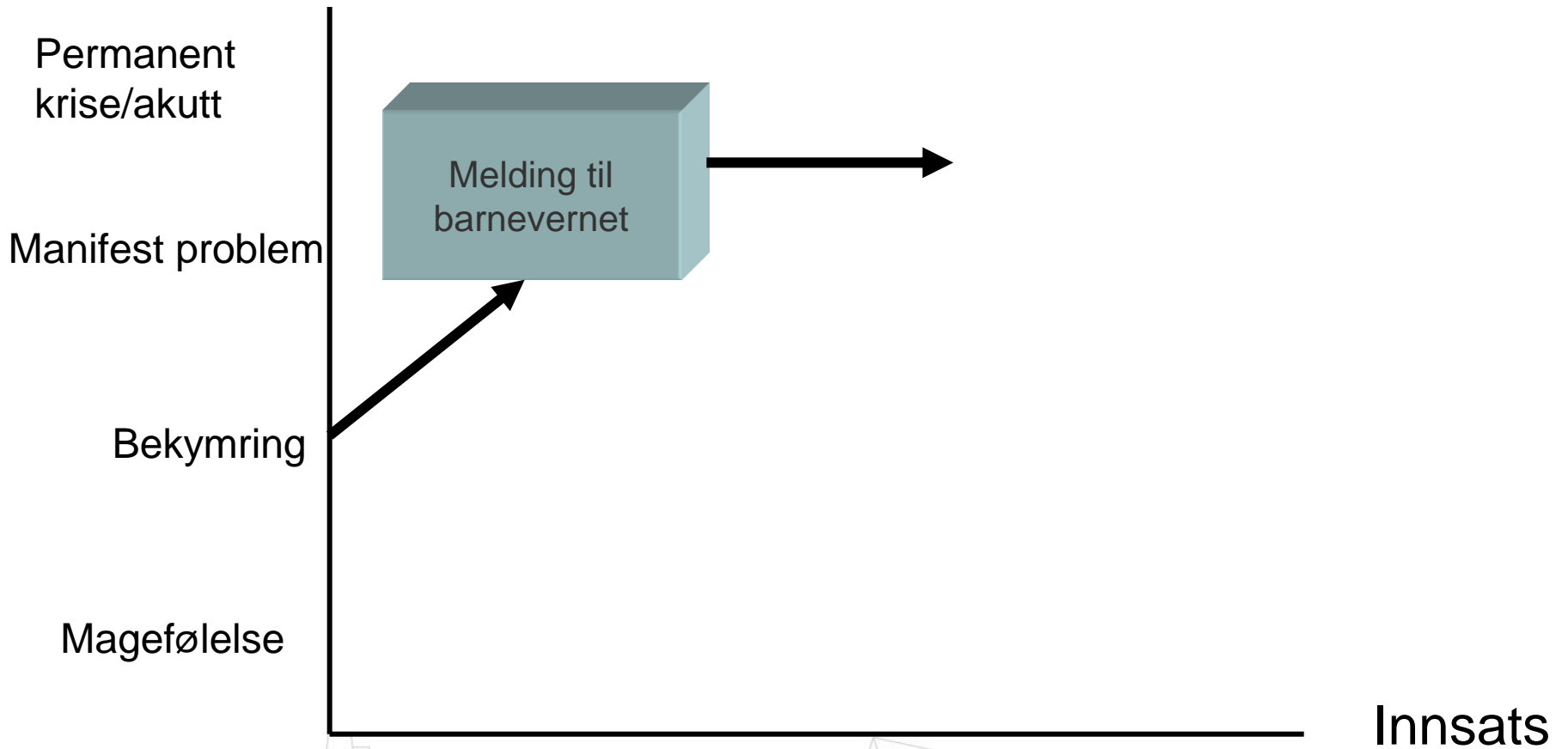

Alvorlighet

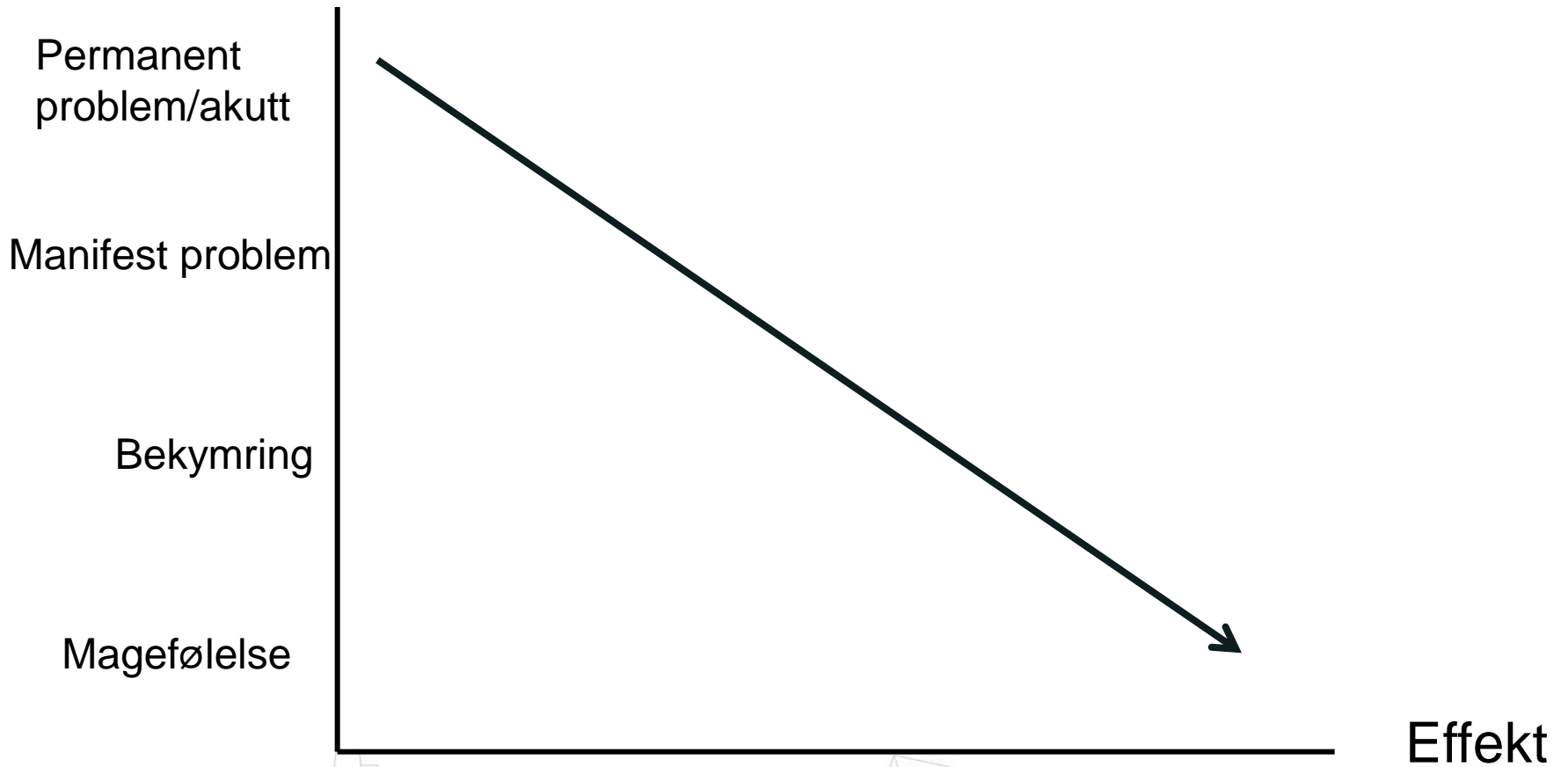
Alvorlighet

Fylkesmannen i Troms
Romssa Fylkkamánni

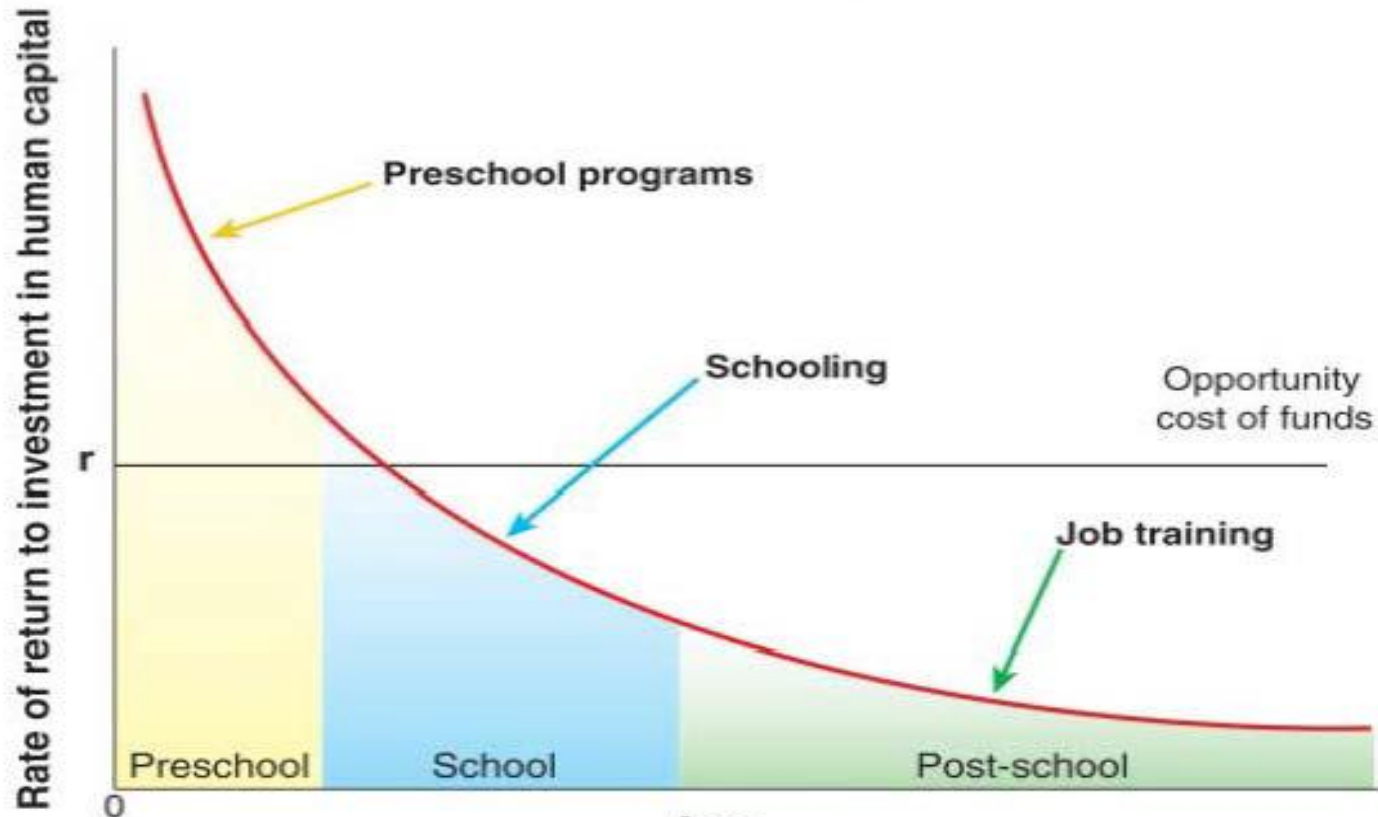
Alvorlighet

Heckmans multiplikatoreffekt

Rates of return to human capital investment

Gode ventestrategier - bare i Troms???

- *Å, han veks det vel av sæ!*
- *Æ trur vi vente og ser om ikkje det går over...*
- *Nei, før i tida da var det no heilt vanlig at vi va sånn uten at nån brydde sæ!*
- *Æ vet no kæm han e unna'na, så det e no ikkje rart at det gikk som det gikk...*
- *Æ trur egentli at ongan væks av å ærfare litt motgang i live....*
- *Det har no blidd folk av mæ og!*

7 gode regler for **sen innsats**

- Stol aldri på magefølelsen – vær sikker på at du sitter med et virkelig problem!
- Reagerer du tidligere, risikerer du å miste samarbeidet med barnet og de foresatte!
- Gjør ferdig det du er god til - før du trekker inn andre!
- Arbeidet mot mobbing skal foregå i skolen!
- Husk for all del å ivareta taushetsplikten!
- Vi snakker først med barna om vanskelige ting når de har fylt 7 år, for det står i loven!
- Send ikke melding til barneverntjenesten før du har opplysningsplikt!

Vi ville ikke vente.....

- Vi oppdaget en ny norsk lov som ble vår nye legalitet for satsing i fylket
- Vi oppdaget at barnekonvensjonen gjelder oss alle, men
- nesten ingen hadde kunnskap om verken innholdet eller betydningen av denne.

FNs KONVENSJON OM BARNETS RETTIGHETER

1 **ALDER 18 ÅR** Alle under 18 år er barn, med mindre de er tidligere voksne eller voksne av seg selv.

2 **INGEN DISKRIMINERING** Konvensjonen gjelder alle barn uten forskjellsbehandling, og uten hensyn til barnets og dets foreldres ras, farge, kjønn, språk, religion, opprinnelse, hudfarge, funksjonshemming eller oppfatning. Staten skal sørge for at ingen blir utbedret.

3 **TIL BARNETS BESTE** Ved alle handlinger som angår barn som foretas av myndigheter og organisasjoner skal barnets beste være et grunnleggende hensyn. Staten skal sikre at de institusjonene og tjenestene som har ansvaret for omsorgen eller beskyttelsen av barn, har den nødvendige som er nødvendige, særlig med hensyn til sikkerhet, helse, personlig omsorg og utviklingsprosesser som kvalifiserer dem.

4 **STATENS ANSVAR** Den som ansvar for å sikre barnets rettigheter er i det første stedet staten.

5 **FORLEDELIGSAMVARET** Staten skal respektere de rettigheter og plikter foreldrene og andre familietilsette har for å kunne utøve omsorgsoppgavene sine.

6 **RETT TIL LIV** Staten plikter å sørge for at barn overlever og får utvikle seg.

7 **NAVN OG STATSBØRGERSKAP** Barnet har rett til et navn og et statsborgerskap, og til å vite om dets navn og statsborgerskap. Barnet har rett til å vite foreldrene sine.

8 **IDENTITET** Staten skal respektere barnets rett til å vite om dets identitet, navn og familietilsette. Deres navn skal respekteres, slik som barnets identitet skal respekteres med sine foreldre.

9 **HOLDE FAMILIEN SAMMEN** Barnet skal ikke adskilles fra sine foreldre med mindre det er nødvendig av hensyn til barnets beste.

10 **GJENFØRING FAMILIEN** Separasjon som følge av flytting eller andre årsaker skal behandles på en måte som respekterer barnets rett til å opprettholde kontakt med begge foreldre.

11 **ULOVLEG BORTFØRING OG TILBAKEHOLD** Staten skal behandle et barn slik som ulovlig utreise eller tilbakeholdning, og skal sørge for at barnet får tilbakeholdning og skal trygg tilbakeholdning med andre barn i 11 år.

12 **Å SI SIN MENING OG SLETT INNET** Barnet har rett til å si sin mening i alle saker som berører det, og barnets mening skal lyttes til.

13 **SÅ OG GJ INFORMASJON** Barnet har rett til å få informasjon, uttrykke seg, og å få informasjon om saker som berører det, og barnets mening skal lyttes til.

14 **FANNE- SAMVITTHETSGIT OG RELIGJONSFRITT** Staten har rett til å respektere barnets rett til å uttrykke sin religion, kultur, språk og oppfatning.

15 **ORGANISASJONSFRITT** Barnet har rett til å organisere seg og til å tilknyttes.

16 **RETT TIL PRIVATLIV** Staten skal ikke utsette barnet for ulovlig innblanding i dets private liv, familie, i hjemmet eller i korrespondansen etc. Det skal beskyttes mot ulovlig angrep mot ære og utseende.

17 **MASSEMEDIA** Staten skal sikre barnet tilgang til informasjon og informasjon som er nødvendig for barnets utvikling og utøvelse av sine rettigheter. Staten skal beskytte barnet mot skadelig informasjon.

18 **FORLEDELIGSAMVARET** Staten skal respektere barnets rett til å uttrykke seg og å uttrykke seg om saker som berører det, og barnets mening skal lyttes til.

19 **ISKRIVTELSE MOT MISBRUK** Staten skal beskytte barnet mot å bli utnyttet eller utnyttet til å utøve sine rettigheter.

20 **BARN UTEN OMSORG FRA FAMILIEN** Staten som er ansvarlig for barnet, skal sørge for at barnet får en passende omsorg, og at barnet får en passende omsorg, og at barnet får en passende omsorg.

21 **ADOPTJON** Staten skal respektere barnets rett til å vite om dets identitet, navn og familietilsette. Staten skal respektere barnets rett til å vite om dets identitet, navn og familietilsette.

22 **ERKJENNING** Staten skal respektere barnets rett til å vite om dets identitet, navn og familietilsette. Staten skal respektere barnets rett til å vite om dets identitet, navn og familietilsette.

23 **FUNKSJONSGRANDE BARN** Staten skal respektere barnets rett til å uttrykke seg og å uttrykke seg om saker som berører det, og barnets mening skal lyttes til.

24 **HELSE** Staten har rett til å sikre barnet med nødvendige helsehjelp og tjenester som er nødvendige for barnets utvikling og utøvelse av sine rettigheter.

25 **BARN UNDER ØSTENTLIG OMSORG** Staten skal respektere barnets rett til å uttrykke seg og å uttrykke seg om saker som berører det, og barnets mening skal lyttes til.

26 **SOSIALTJENESTER** Staten skal sikre barnet med nødvendige tjenester som er nødvendige for barnets utvikling og utøvelse av sine rettigheter.

27 **LESTILSTAND** Staten skal sikre barnet med nødvendige tjenester som er nødvendige for barnets utvikling og utøvelse av sine rettigheter.

28 **UTDANNING** Staten har rett til å sikre barnet med nødvendige tjenester som er nødvendige for barnets utvikling og utøvelse av sine rettigheter.

29 **HALVET MED UTDANNING** Staten har rett til å sikre barnet med nødvendige tjenester som er nødvendige for barnets utvikling og utøvelse av sine rettigheter.

30 **MINORITETER OG URSKOLK** Staten har rett til å sikre barnet med nødvendige tjenester som er nødvendige for barnets utvikling og utøvelse av sine rettigheter.

31 **LEK OG FRITID** Staten har rett til å sikre barnet med nødvendige tjenester som er nødvendige for barnets utvikling og utøvelse av sine rettigheter.

32 **BARNARBEID** Staten har rett til å sikre barnet med nødvendige tjenester som er nødvendige for barnets utvikling og utøvelse av sine rettigheter.

33 **MARSHAK** Staten har rett til å sikre barnet med nødvendige tjenester som er nødvendige for barnets utvikling og utøvelse av sine rettigheter.

34 **SEKSUELL UTVITTING** Staten har rett til å sikre barnet med nødvendige tjenester som er nødvendige for barnets utvikling og utøvelse av sine rettigheter.

35 **BORTFØRING, PROSTITUSJON OG SALG** Staten har rett til å sikre barnet med nødvendige tjenester som er nødvendige for barnets utvikling og utøvelse av sine rettigheter.

36 **ANNEN UTVITTING** Staten har rett til å sikre barnet med nødvendige tjenester som er nødvendige for barnets utvikling og utøvelse av sine rettigheter.

37 **FENGSEL, DRUGSFRATT OG TORTUR** Staten har rett til å sikre barnet med nødvendige tjenester som er nødvendige for barnets utvikling og utøvelse av sine rettigheter.

38 **BARN I KRIEG** Staten har rett til å sikre barnet med nødvendige tjenester som er nødvendige for barnets utvikling og utøvelse av sine rettigheter.

39 **REhabilitering OG REINTEGRERING** Staten har rett til å sikre barnet med nødvendige tjenester som er nødvendige for barnets utvikling og utøvelse av sine rettigheter.

40 **BEHANDLING I SAKER OM STRAFF** Staten har rett til å sikre barnet med nødvendige tjenester som er nødvendige for barnets utvikling og utøvelse av sine rettigheter.

41 **NÅR ANDRE LOVER ER BETRE** Staten har rett til å sikre barnet med nødvendige tjenester som er nødvendige for barnets utvikling og utøvelse av sine rettigheter.

42 **KLARSKAP TIL KORVENSJONEN** Staten har rett til å sikre barnet med nødvendige tjenester som er nødvendige for barnets utvikling og utøvelse av sine rettigheter.

Fylkesmannen i Troms
Romssa Fylkkamánni

www.sjumilssteget.no

www.facebook.com/sjumilssteget

Sjumilssteget

- for barn og unges beste

Sjumilsstegsprogrammet

- Et **kompetanseprogram** om barnekonvensjonen og samordnede tilbud til barn og unge
- Et **analyseverktøy** for det totale tilbudet til barn og unge i kommunene
- Et **program** rettet mot:
 - øverste administrative og politisk ledelse i kommunene
 - fagfolk i barnehager, skoler og hjelpetjenester
 - barn og unge selv
 - frivillige lag og organisasjoner
- **Innføring av vår «nye» legalitet. Barnekonvensjonen er norsk lov og den skal følges av alle!**

Sjumílssteget for barnets beste

- Steg 1: Medbestemmelse (art. 12)
- Steg 2: God omsorg (art. 18, 26 og 27)
- Steg 3: Særskilt vern og støtte (art. 20, *jf 25*)
- Steg 4: Vern mot overgrep (art. 19, *jf 34 og 36*)
- Steg 5: Fullverdig liv (art. 23, *jf 2*)
- Steg 6: God helse (art. 24)
- Steg 7: God utdanning (art. 28, 29, 30 og 31)

Fylkesmannen i Troms
Romssa Fylkkamánni

 Sjumilssteget
- for barn og unges beste

Kommuneanalysen 2012 - kontrollspørsmål -

Sjumilssteget - overordnet artikkel:

Art. 3.
Ved alle handlinger som berører barn, enten de foretas av offentlige eller private velferdsorganisasjoner, domstoler, administrative myndigheter eller lovgivende organer, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn.

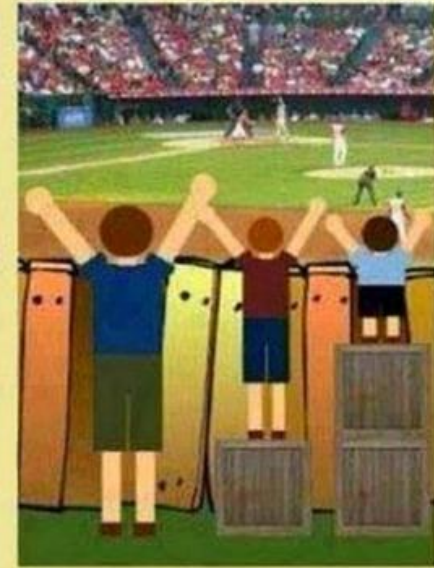
Art. 2 - Vern mot diskriminering

*For å sikre reell
likebehandling kan
faktisk
forskjellsbehandling
være nødvendig*

Equality doesn't mean Justice

This is Equality

This is Justice

BARNEBYKONVENSJONEN

– *for vennlighet og respekt*

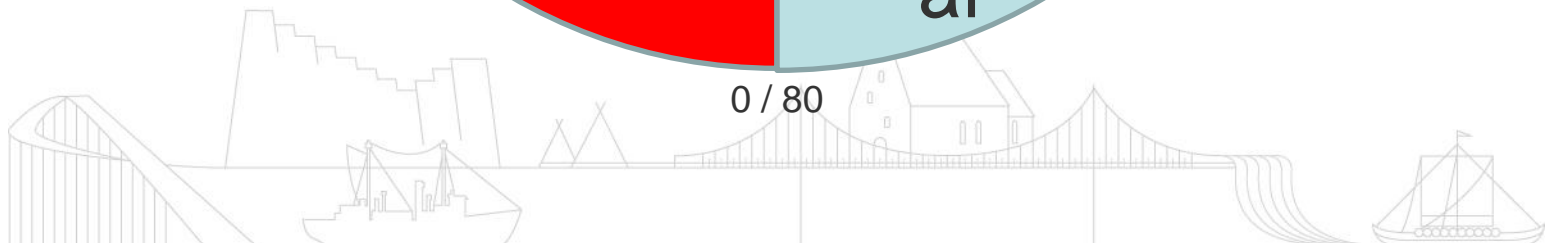
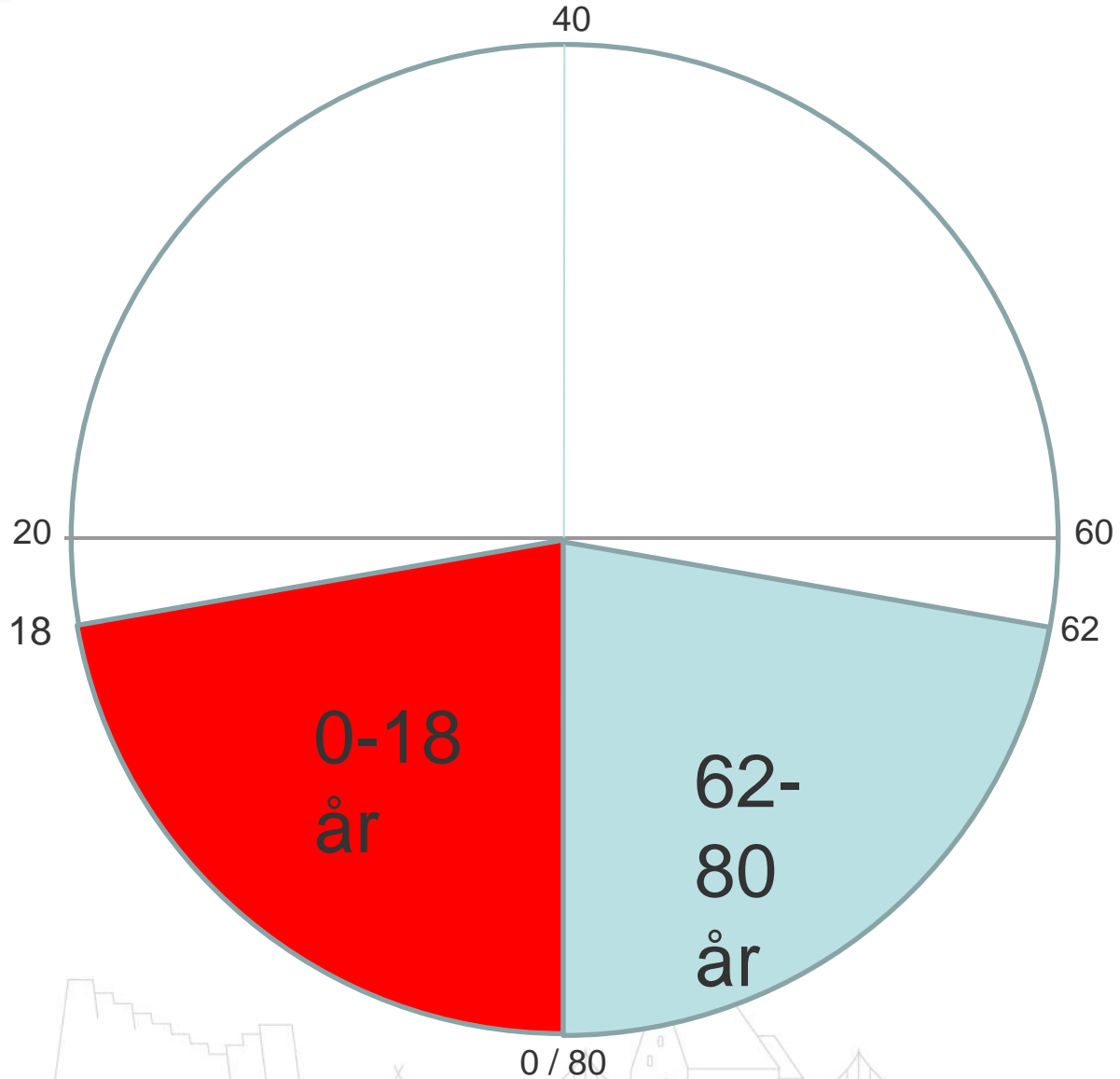
Som innbyggere i Lenvik kommune forplikter vi oss til å vise vennlighet og respekt overfor alle vi møter, og være gode forbilder for andre.

Det betyr at:

- vi ser og anerkjenner hverandre**
- vi har et åpent sinn og tro på det positive i alle mennesker uavhengig av etnisitet, kultur, religion eller annen forskjellighet**
- vi må tåle å være uenige uten å rakke ned på hverandre**

«Vær mot andre slik du vil at andre skal være mot deg»

Fylkesmannen i Troms
Romssa Fylkkamánni

Ingenting om oss – uten oss!

Lærer

PP rådgiver

Det tverrfaglige møtet

Helsesøster

BUP

Barnevern

Nav

Hva har skjedd i Troms?

- Hver Tromskommunene har gjennomført to tverretatlige kommuneanalyser med 3 års mellomrom (2009 og 2012)
- Ordførere og rådmenn tok alle ansvar for å iverksette kommuneanalyser. Alle kommuner svarte, både i 2009 og i 2012. På siste Sjumilsstegskonferanse var 21 av 24 ordførere/rådmenn tilstede.
- Dette har generert store og små tiltak og prosjekter i kommunene, noen delfinansiert av prosjektskjønnsmidler
- Mellom 3000-4000 har deltatt i ulike tverretatlig opplæring
- Vi har fungerende ungdomsråd i alle kommuner, 7 kommuner har barnas og ungdommens kommunestyre.

Kommunene i Troms

- **Tromskommunene forholder seg til FNs barnekonvensjon som en lov som angår kommunens daglige virksomhet**
- Alle kommuner oppnevnte egen koordinator for Sjumilssteget – disse fortsatte også etter at prosjektperioden gikk ut
- 2 av 3 kommuner mener etter 4 år med Sjumilssteg at det viktigste utviklingspotensialet ligger i det tverrfaglige arbeidet.
- Kommunene registrerte i snitt 6,3 positive endringer i sitt tilbud til barn og unge fra 2009-2012
- Det prøves ut og lages nye rutiner, prosedyrer, møteformer, handlingsplaner og organisasjonsløsninger.
- Barn og unge er inne i kommunenes planstrategi 2011-2015
- Sjumilssteget fortsetter i «evighetens perspektiv».

Fylkesmannen i Troms
Romssa Fylkkamánni

Fylkesmannen i Troms
Romssa Fylkkamánni

Fylkesmannen i Troms
Romssa Fylkkamánni

Fylkesmannen i Troms
Romssa Fylkkamánni

Fylkesmannen i Troms
Romssa Fylkkamánni

FNs konvensjon om barnets rettigheter

- **1924: Declaration of the rights of the children** (Geneve - Folkeforbundet): *The mankind owes to the child the best it has to give* (Eglantyne Jebb)
- **1948/1959: Declaration of the Rights of the Child** (FNs generalforsamling)
- **1989: The convention of the Rights of the Child** (FNs generalforsamling 20.11.1989)
- **1991: Norges Storting ratifiserer konvensjonen (8.1.)** uten reservasjoner. I kraft 7.2.1991.
- **2003: Norge vedtar endringer i menneskerettighetsloven.** Barnekonvensjonen inkorporeres i sin helhet.

+

= sant

Fra historie til morgendagen....

Fylkesmannen i Troms
Romssa Fylkkamánni

Barnekonvensjonens bursdag 20.11.

